

بی ثباتی و یا بحران در بازارهای پولی و مالی معمولاً آثار منفی خود را در کوتاه مدت در بخش های تولیدی و خدماتی برجای می گذارد. بدیهی است که صنعت بیمه نیز به عنوان یکی از زیر مجموعه های عمده بخش خدمات از چنین عوارضی نمی تواند مصون باشد. بحران مالی سال ۱۹۹۷ جنوب شرق آسیا در اواسط سال ۱۹۹۸ از طریق روسیه به برزیل انتقال یافت. دو مطلب مربوط به کشور برزیل در صفحات بعد بصورتی نه چندان صریح به آثار ناشی از بحران مالی برزیل بر صنعت بیمه این کشور در نیمه دوم سال ۱۹۹۸ اشاره دارد. گزارش مربوط به کشور مکزیک نیز با وجود برخی ابهامات در تلاش است که بطور ضمنی آثار منفی تورم را بر کل حق بیمه صنعت بیمه این کشور و بدون بررسی این مطلب در رشته های مختلف بیمه ای، مطرح نماید.

تازه های جهان بیمه

بازار بیمه امریکای لاتین:

بحران برزیل موجب کاهش خوش بینی

می شود

پس از سال ها رشد اقتصادی بالا، وحشتی که تقریباً تمام امریکای لاتین را فرا

گرفته بود از زمان آغاز بحران اقتصادی در برزیل در حال ریشه دواندن می باشد.

به عنوان بزرگترین اقتصاد منطقه، سرنوشت برزیل بطور اجتناب ناپذیری و به صورت مستقیم و غیرمستقیم، بر همسایگان این کشور بطور قابل ملاحظه ای تاثیر خواهد گذاشت، و بحران در برزیل موجب کاهش خوش بینی بازارهای مالی در کل منطقه خواهد شد.

بدلیل کاهش شدید قیمت کالاها، رشد اقتصادی امریکای لاتین قبل از اینکه برزیل با بحران مواجه شود، شروع به کاهش کرده بود. در پی بروز بحران، جریان تقریباً سیل آسای سرمایه های بین المللی که این کشور رشد سریع خود را بر آن بنا نهاده بود، به شدت کاهش یافت.

با این حال و با وجود مشکلات عدیده در سال های اخیر، فقط تعداد اندکی از سرمایه گذاران خارجی که تجربه کار در امریکای لاتین را داشته باشند، چشم انداز بلند مدت خود را نسبت به منطقه کنار خواهند گذاشت و در میان آن ها که در طول دهه گذشته به امریکای لاتین هجوم برده بودند، بسیار کم خواهند بود.

برای این شرکت ها، صرفنظر از مشکلات جاری آن ها، منطقه امریکای لاتین هنوز فرصت مناسبی برای رشد بلندمدت است. در واقع، حق شناسی به تنهایی موجب شده تا بسیاری از بیمه گران برای سال های آینده

نسبت به بازار متعهد باقی بمانند، چرا که در کمتر منطقه ای از جهان برای ایجاد بازارهای بازتر در خدمات مالی اینگونه اشتیاق وجود داشته است.

همانگونه که ویلیام فادول، دبیرکل (The Interamerican Insurance Companies Federation) FIDES اظهار کرده است: "گرچه براساس معیارهای بین المللی بازار بیمه در منطقه امریکای لاتین هنوز بسیار کوچک است، ولی تغییرات در نظام های تامین اجتماعی - به همراه خصوصی سازی و ایجاد فرصت های جدید برای بیمه گران موجب شده تا صنعت بیمه برای دستیابی به رشد بالا در این منطقه تشویق شود" "وی می گوید: "بین سال های ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۷، ارزش کل حق بیمه دریافتی در ۱۸ کشور امریکای لاتین که عضو FIDES هستند بیش از دو برابر شده و از ۱۵ میلیارد دلار به ۳۶ میلیارد دلار افزایش یافته است." آقای فادول نقل میکند که "بر اساس برآوردهای محافظه کارانه شرکت بیمه اتکایی امریکای لاتین (Latin American Re) سهم این منطقه از حق بیمه جهانی که در حال حاضر ۱/۵ درصد است تا سال ۲۰۱۰ می تواند به ۲/۵ درصد افزایش یابد و ارزش حق بیمه دریافتی نیز به ۹۰ میلیارد دلار برسد." بیمه اتکایی به همراه رفع آخرین موانع مقرراتی در صنعت منطقه، در انتظار دستیابی به رشد بالایی است، و در آزادسازی نظام بیمه اتکایی

برزیل نیز آخرین موانع مهم در حال برداشته شدن است.

به گفته آقای فادول بیمه اتکایی سنت پائول برآورد کرده است که حق بیمه دریافتی در بیمه اتکایی غیرعمر از ۵ میلیارد دلار در سال ۱۹۹۵ به ۱۴ تا ۲۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۰ افزایش یابد، که این بخشی از افزایش جهانی در مقدار حق بیمه از ۱۰۰ میلیارد دلار به ۲۲۰ تا ۲۶۰ میلیارد دلار در طول همان دوره است. وی معتقد است که، رشد این بخش در طول دهه گذشته را می توان به کنار گذاشتن سیاست های حمایتی که مشخصه اصلی راهبرد اقتصادی در سراسر منطقه طی یک دوره طولانی بود، نسبت داد.

وی می گوید: "در حال حاضر ده کشور در امریکای لاتین دارای بازار بیمه باز هستند که عبارتند از: شیلی، کلمبیا، پرو، آرژانتین، مکزیک، ونزوئلا، پاناما، برزیل، ال سالوادور و بولیوی". وی اضافه می کند که اغلب بازارهای کوچک تر نیز در حال مقررات زدایی هستند که در میان آن ها می توان به اکوادور، اروگوئه، هندوراس، پاراگوئه، گواتمالا، جمهوری دومینکن و نیکاراگوا اشاره کرد.

معهدا اگر روند شکل گیری بازار آزاد بسیار مشکل بنظر آید موانع موجود مانند گروههای خاص ذینفع، گسترش اندک بیمه و قدرت خرید پایین جمعیت ادامه خواهد یافت.

بعلاوه وی می گوید: " تقاضای روزافزون برای دسترسی به اقتصاد بازار، افزایش توجه سرمایه گذاران خارجی، و نیز جهانی شدن و حرکت به سمت گسترش فعالیت های مالی این نکته را روشن کرده است که قوانین فعلی بیمه، کارگزاری و بیمه اتکایی به هیچ وجه کافی نیست."

معهدا، مجددا این نکته ذکر می شود که چشم اندازهای بلندمدت اغوا کننده است. در برزیل، یعنی بزرگترین بازار منطقه با ۱۷ میلیارد دلار درآمد حق بیمه و ۱۶۰ میلیون نفر جمعیت در سال ۱۹۹۷، سرمایه خارجی که قبلا تا ماه مه سال گذشته ۲۰/۸ درصد کل بازار را در اختیار داشت و از آن به بعد نیز احتمالا افزایش بیشتری داشته است، شروع به انجام یک سلسله از ادغام شرکت ها و خرید سهام شرکت های دیگر نموده است.

از زمان آزادسازی بازار بیمه اتکایی ارزش حق بیمه بازار از ۹۰۰ میلیون دلار به ۱/۵ میلیارد دلار افزایش یافته است که خود نشانگر فرصت جدیدی است. معهدا، عدم اطمینان در طول دوره اجرای اصلاح نظام تامین اجتماعی و سرنوشت آینده اقتصاد یک چشم انداز وافق به شدت تیره و نار را پیش رو قرار داده است.

مکزیک، به عنوان دومین بازار بزرگ منطقه و کشوری که اقدامات آزادسازی وسیعی انجام داده است، در حال حاضر در حال پشت سر گذاشتن بحران اقتصادی اواسط دهه ۱۹۹۰

می باشد و درآمد حق بیمه در بازار بیمه این کشور با افزایش واقعی به میزان ۱۰/۵ درصد در سال ۱۹۹۷، به ۵/۴ میلیارد دلار رسیده است.

به دلیل وجود خوش بینی نسبت به موافقتنامه " تجارت آزاد امریکای شمالی" مکزیک با کانادا و ایالات متحده، بیمه گران خارجی در سال های اخیر به مکزیک رو آورده اند - ۲۲ شرکت اقدام به سرمایه گذاری خارجی در سال ۱۹۹۸ کرده اند - و برای کسب سهم مناسب از بازار و مستحکم کردن بازار با یکدیگر رقابت می کنند. در همان زمان، قانونگذاران بیمه ای در مکزیک تلاش داشتند تا راهکارهای بهبود امنیت و انعطاف پذیری بازار را بیابند. مجموعه ای از تغییرات نیز قبلا اجرا شده بود که بر نیازهای سرمایه ای و انعطاف پذیری سرمایه گذاری تاثیر گذاشته بود.

در میان این تغییرات آنچه که هنوز مدنظر می باشد ایجاد یک " حاشیه امنیت پویا برای توان پرداخت تعهدات " (Dynamic Solvency Margin) است که از طریق آن توانایی یک شرکت برای پرداخت تعهدات خود در میان مدت، و نه فقط در کوتاه مدت، مورد ارزیابی قرار گرفته، و نیز تغییرات در قوانین مربوط به ذخایر و سرمایه گذاری براساس اصول سرمایه مبتنی بر ریسک ارزیابی شود.

بیمه اتکایی نیز که یکی از اجزا اساسی در بازار بیمه مکزیک، که به شدت متکسی به

بیمه اتکایی است، می باشد با بازنگری در قوانین مربوطه که در سال ۱۹۹۶ صورت گرفت و طی آن نیازهای جدید سرمایه ای و میزان ذخایر فنی نیز شامل آن گردید، مورد رسیدگی دقیق قرار گرفته است.

بیمه گران اتکایی همچنین تنها در صورتی اجازه فعالیت در بازار مکزیک را دارند که محل استقرار آن ها در این کشور باشد، و نیز یک رتبه اعتباری قابل قبول از سازمان های صلاحیت دار مانند (Standard & Poor's) یا (AM Best) دریافت کرده باشند. آقای فادول معتقد است که تغییرات ایجاد شده موجب شده تا ۸۲ درصد از بیمه گران اتکایی که مجوز فعالیت در بازار مکزیک را دریافت کرده اند موفق به دریافت رتبه های بالاتر در سال گذشته شوند و رتبه های اعتباری خوبی را حفظ نمایند. این رقم را می توان با وضعیت سال ۱۹۹۶ مقایسه کرد که ۶۰ درصد از بیمه گران اتکایی فعال در مکزیک دارای هیچگونه رتبه بندی نبودند.

آقای فادول پیش بینی می کند که بازار بیمه مکزیک در سال های آینده قدرت زیادی به دست خواهد آورد، زیرا با ادامه تحرک در اقتصاد، فعالیت های تجاری توسعه می یابد و فروش مستقیم بیمه در این بازار افزایش خواهد یافت. وی برآورد می کند که ارزش حق بیمه دریافتی در سال ۲۰۰۰ به ۱۰/۱ میلیارد دلار افزایش یابد، که تقریباً دو برابر سطح سال

۱۹۹۷ است که بیمه اموال و مسئولیت و تامین اجتماعی رشته های اصلی آن خواهد بود.

در میان سایر بازارهای مهم در منطقه امریکای لاتین، آرژانتین نسبی در حال اجرای فرایند مقررات زدایی است، هر چند اصلاحات احتمالی در بازار بیمه های درمانی فرصت های زیادی را بوجود آورده است، ولسی در آینده نزدیک احتمال ایجاد تغییرات قابل توجه در بیمه های اموال و مسئولیت نسبتاً اندک است.

با این وجود، سطوح رشد در صنعت بیمه آرژانتین بطور کلی احتمالاً قابل توجه بوده است، و به گفته آقای فادول انجمن شرکت های بیمه آرژانتین پیش بینی کرده است که حق بیمه دریافتی بازار از ۵/۱ میلیارد دلار در سال ۱۹۹۷ به ۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۰ افزایش یابد. وی می گوید، این رشد ناشی از عوامل مختلف، از افزایش درآمدهای سرانه تا افزایش سرمایه گذاری خارجی، از عضویت در بازار مشترک امریکای لاتین (Mercosur) تا توسعه بیمه های مرتبط با بازنشستگی، از آزادسازی بخش بهداشت و درمان تا ایجاد استحکام در " شرکت های مدیریت جبران خدمات کارکنان (Worker's Compensation Management Companies) بوده است.

شیلی نیز به عنوان چهارمین بازار بزرگ بیمه در امریکای لاتین با حق بیمه ای به ارزش ۲/۵ میلیارد دلار در حال آماده شدن برای

مهمترین شرکت جدید وارد شده به بازار در سال ۱۹۹۷ بوده است.

ارائه پیشنهادات جدید برای برقراری قواعد انعطاف پذیر برای سرمایه گذاری توسط شرکت های بیمه نیز می تواند این بخش را تبدیل به یک سرمایه گذار نهادی، درست مانند شیلی، نماید. ضمناً ایجاد یک "بانک بیمه" (Bankassurance) و ارائه رشته های جدید پرداخت های بازنشستگی نیز زمینه هایی را برای خوش بینی فراهم آورده است.

آقای فادول می گوید: توسعه رشته های مختلف مرتبط با تامین اجتماعی موجب می شود که حق بیمه دریافتی می تواند با ۲/۸ میلیارد دلار افزایش در سال ۲۰۰۰، که نسبت به دهه گذشته ۱۲/۵ درصد رشد واقعی را نشان می دهد، حتی در شرایطی که توسعه اقتصادی به صورت معتدل ادامه یابد، به ۸/۴ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۰ افزایش یابد.

Insurance Day, March 3, 1999, p.7

منبع:

تورم مانع رشد حق بیمه در مکزیک

در سال ۱۹۹۸ بیمه گران مکزیک ۴۸/۹ میلیارد پزو (معادل ۴/۹ میلیارد دلار) حق بیمه مستقیم کسب کردند که این رقم نشانگر ۸

دستیابی به رشد است و انتظار می رود که ارزش حق بیمه در این بازار در سال ۲۰۰۰ به ۴/۱ میلیارد دلار افزایش یابد. شیلی قبلاً بالاترین سطوح حق بیمه سرانه، با ۱۸۲ دلار و بالاترین نفوذ بیمه ای، در حد ۴/۳ درصد تولید ناخالص داخلی را در منطقه دارا بوده است.

همچنین بیشترین نفوذ شرکت های بیمه خارجی نیز در شیلی وجود داشته است به گونه ای که ۵۶ درصد از ۵۹ شرکت بیمه عمر و غیرعمر که ۸۰ درصد و یا بیشتر از سهام آن ها تحت مالکیت خارجی است متعلق به نهادهای غیر شیلیایی بوده است. ادامه توجه به این بازار از خارج، توسعه اقتصادی با ثبات در داخل و پیش بینی نرخ رشد ۱۰ درصدی در بیمه زندگی به اعتقاد آقای فادول به افزایش سطح فعالیت ها کمک خواهد کرد.

بازار بیمه کلمبیا تا حدودی با چشم انداز نامطمئن تری روبرو است، که این امر ناشی از ادامه مشکلات اقتصادی این کشور است، ولی آقای فادول پیش بینی می کند که این کشور نیز رشد قابل ملاحظه ای در بازار بیمه خود کسب نماید.

کلمبیا به عنوان پنجمین بازار بزرگ بیمه در منطقه با حق بیمه ای به ارزش ۲/۲ میلیارد دلار در سال ۱۹۹۷، افزایش باثباتی را در سرمایه گذاری خارجی بدلیل گشودن بازار این کشور، با آزادی متقابل داشته است و شرکت (Skandia Seguros Generales)